

[Erik Eriksen.]

eller med konsistorium eller med legatbestyrelsen, men efter hvad man kan læse sig til i dagspressen, har ministeren også her opnået at sære ved at vise for ringe åbenhed og manglende vilje, eller hvad det nu skal være, og manglende tid til forhandlinger. Derfor bærer det hele, som det foreligger for os i min side af salen, præg af at være noget, der er kommet til verden i dølgsmål, og det er hverken sagen selv eller landet tjent med. Jeg forstår universitetets reaktion i denne forbindelse.

Men heller ikke folketinget, synes jeg, kan være tjent med, at det, der skal og bør være en stor folkelig og national handling Danmark og Island imellem, behandles som en hastesag. Det er ikke udtryk for megen omtanke, det er ikke hensynsfuldt, og jeg gentager, hvad der allerede er blevet sagt: det er heller ikke værdigt. Navnlig burde det veje tungt til for den højtærede undervisningsminister, at det ikke er i overensstemmelse med de kræfter i andre partier end hans eget, der gerne vil hjælpe ham i dette forhold. Desværre har ministeren jo vist mindst lige så stor egenrådighed som universitetet, og det synes jeg altså er en blottelse. Derfor vil jeg henstille til ministeren — da jeg tror, at ministeren kan regne med at have mange venner i denne sag — at han hjælper os med at finde frem til tidsfrister og former for en behandling, der er hævet over enhver kritik.

Det er disse synspunkter, jeg gerne har villet give udtryk for ved denne lejlighed, og jeg gentager: jeg er tilhænger af det, ministerens forslag i princippet går ud på, men jeg mener, at heller ikke Island kan være tjent med den form for afgørelse, som det nu øjensynligt trækker op til.

Thestrup: Jeg har ikke helt den samme indstilling over for spørgsmålet om udlevering af de islandske håndskrifter, som mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Poul Møller, har givet udtryk for. Jeg har og har i lang tid haft den opfattelse, at vi bør overlade til Island de islandske håndskrifter, som det er Island så magtpåliggende at få. Min begrundelse herfor er udtrykt i de første linjer i ¹/₃betænkningen af oktober 1951 vedrørende de i Danmark

beroende islandske håndskrifter og museums-genstande:

„I tiden fra begyndelsen af det 12. århundrede og op til reformationen udførtes på Island en litterær stordåd.“

Derefter følger en ganske kort skildring af, hvorledes de håndskrifter, som vi nu drøfter her, er blevet til.

Det er i høj grad gennem disse håndskrifter, vi i dag har kendskab til den særegne kultur og livsopfattelse, der eksisterede i de nordiske lande i tiden forinden kristendommens indførelse. I Danmark, Norge og Sverige blev denne kultur så grundigt udsløjet, at vi ikke engang bevarede mindet om den. Men på Island levede den videre endnu et stykke tid, og dér bevarede man, først gennem mundtlig overlevering og dernæst gennem håndskrifterne, kendskabet til de nordiske folks oldtid. Det er på grund af denne litterære og kulturelle stordåd, at det for mig står, som om det ville være en rigtig handling, som vort land overlod håndskrifterne til Island.

Der er herimod anført, at hvis folketinget ved en lov traf bestemmelse om noget sådant, ville vi dermed krænke Københavns universitets ejendomsret til disse håndskrifter. Efter min mening er dette ikke rigtigt. Jeg henholder mig her til de betragtninger, som professor, dr. jur. Alf Ross gør gældende i sin artikel i Ugeskrift for Retsvæsen 1957 B, pag. 75-92. Jeg gør opmærksom på, at det af denne artikel fremgår, at Danmarks største jurist, Anders Sandø Ørsted, efter nøje undersøgelse af spørgsmålet kom til det resultat, at den danske regering endog uden at spørge lovgivningsmagten kunne udlevere de islandske håndskrifter. Jeg gør også opmærksom på, at den danske regering én gang tidligere har udleveret breve og dokumenter af den arnamagnæanske samling, nemlig i 1817 til Mecklenburg-Schwerin — ganske vist havde bestyrelsen for den arnamagnæanske samling dengang samtykket deri. Argumentet om ejendomsretten er derfor ikke et argument, der uden videre kan anvendes i dette tilfælde, og jeg tror, de fleste vil erkende, at den ejendomsret, der her kan være tale om, er noget andet end den, der er omhandlet i grundlovens § 73.